

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**Σημαντική η επιστροφή χρημάτων στους καταναλωτές χάρη στα
αιολικά πάρκα**

- A] Με 760 εκατ. ευρώ επιδότησε άμεσα τους καταναλωτές η αιολική ενέργεια που παράχθηκε το εξάμηνο 10/2021 – 3/2022**
- Αυτό σημαίνει ότι κάθε αιολική μεγαβατώρα οδήγησε σε επιστροφή στους καταναλωτές 126 ευρώ**
- B] Επιπλέον, κατά το Α' εξάμηνο του 2022, ωριαία διείσδυση 30% αιολικών και φωτοβολταϊκών οδήγούσε σε μέση μείωση της τιμής στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού κατά 39,22 ευρώ ανά μεγαβατώρα**

www.ask4wind.gr | www.eletaen.gr

 ELETAEN @HWEA_ELETAEN Hellenic Wind Energy Association
 ΕΛΕΤΑΕΝ - Hellenic Wind Energy Association eletaen

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- A] Επιστροφή χρημάτων στους καταναλωτές
  - B] Το όφελος αυτό δεν είναι το μόνο: Οι Α.Π.Ε. μειώνουν επιπλέον τη τιμή ρεύματος
- Σημειώσεις

ΑΝΑΛΥΣΗ

- A] Επιστροφή χρημάτων στους καταναλωτές
  - Τα δεδομένα για το τελευταίο τρίμηνο 2021 και το πρώτο τρίμηνο 2022
  - Πώς επιστρέφονται χρήματα στους καταναλωτές χάρη στα αιολικά πάρκα
- B] Το δεύτερο όφελος στους καταναλωτές
  - Οι Α.Π.Ε. μειώνουν επιπλέον τη τιμή ρεύματος
  - Διαγράμματα για το πρώτο εξάμηνο 2022
- Γ] Συμπέρασμα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

A] Επιστροφή χρημάτων στους καταναλωτές

Με βάση την επεξεργασία των επίσημων στοιχείων για το τελευταίο τρίμηνο του 2021 και το πρώτο τρίμηνο του 2022, χάρη στα αιολικά πάρκα επιστράφηκαν στους καταναλωτές 758,5 εκατ. ευρώ. Αυτή είναι η διαφορά του συνολικού ποσού που κατέβαλαν οι προμηθευτές μέσω του χρηματιστηρίου ενέργειας για την αιολική παραγωγή και της σταθερής χαμηλής τιμής με την οποία αμείφθηκαν τα αιολικά πάρκα, μέσω των μακροχρόνιων συμβολαίων που συνάπτουν με τη δημόσια επιχείρηση ΔΑΠΕΕΠ.

Συνοπτικά: η κρίση του φυσικού αερίου έχει εκτοξεύσει τη τιμή στο χρηματιστήριο ενέργειας. Οι προμηθευτές καταβάλουν την υψηλή αυτή τιμή για το σύνολο της ενέργειας που αγοράζουν από το χρηματιστήριο για να προμηθεύσουν τους πελάτες τους. Το υψηλό αυτό κόστος βαραίνει τους καταναλωτές και έχει προκαλέσει τεράστια πίεση σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Όμως, η ενέργεια που παράγεται από τα αιολικά πάρκα αμείβεται με σταθερή χαμηλή τιμή που αντιστοιχεί στο χαμηλό κόστος τους, ασχέτως της τιμής του χρηματιστηρίου, παρόλο που οι προμηθευτές έχουν καταβάλει για αυτή την ενέργεια την υψηλή χρηματιστηριακή τιμή. Η διαφορά επιστρέφεται στους καταναλωτές μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης.

Τα αιολικά πάρκα παράγουν σήμερα το 20% της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνουμε. **Αν είχαμε περισσότερα αιολικά πάρκα, η διαφορά που θα επιστρεφόταν στους καταναλωτές θα ήταν ακόμα μεγαλύτερη από 760 εκατ. ευρώ.**

Αν και δεν έχουν ακόμα ανακοινωθεί επίσημα στοιχεία, με βάση προκαταρκτικές εκτιμήσεις για την περίοδο μετά την 1/4/2022, εκτιμάται ότι το συνολικό αυτό όφελος από τα αιολικά πάρκα έχει ξεπεράσει το 1 δις ευρώ.

B] Το όφελος αυτό δεν είναι το μόνο: Οι Α.Π.Ε. μειώνουν επιπλέον τη τιμή ρεύματος

Οι ανανεώσιμες πηγές μειώνουν την χρηματιστηριακή τιμή διότι κάθε ώρα οδηγούν στο σταμάτημα των πιο ακριβών θερμικών μονάδων που καθορίζουν αυτή την τιμή. Χωρίς τις ανανεώσιμες, η ήδη υψηλή χονδρική τιμή και άρα το ύψος των λογαριασμών ρεύματος, θα ήταν ακόμα μεγαλύτερες.

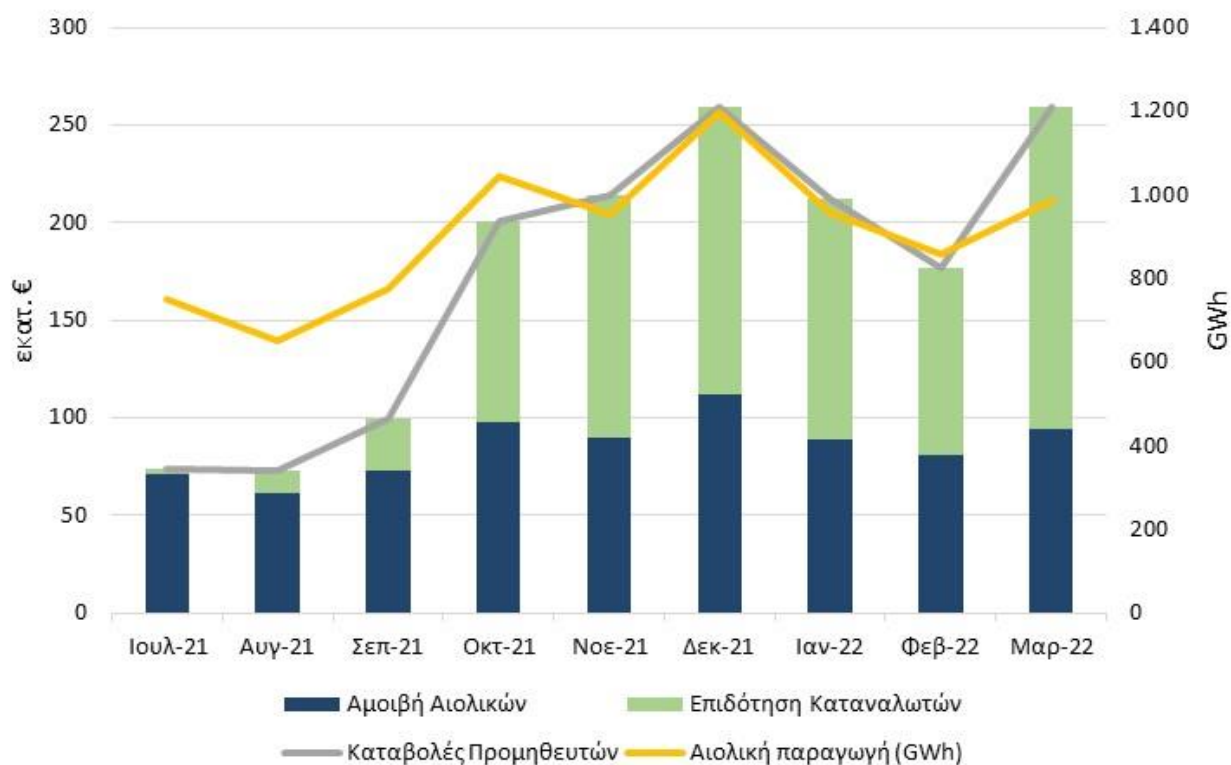
Με βάση τα απολογιστικά στοιχεία της αγοράς έως 19.6.2022, **κατά το Α' εξάμηνο του 2022, ωριαία διείσδυση 30% αιολικών και φωτοβολταϊκών οδηγούσε σε μέση μείωση της τιμής στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού κατά 39,22 ευρώ ανά μεγαβατώρα** (σημειώνεται ότι η διείσδυση αιολικών και φωτοβολταϊκών το 2021, άγγιξε το 30%).

Το 2021 η συνολική μείωση που επέφεραν οι Α.Π.Ε. χάρη σε αυτό το φαινόμενο (που διεθνώς λέγεται merit order effect) ήταν 2,5 δις ευρώ.

Σημειώσεις

- Μεγαλύτερη ανάλυση και τεκμηρίωση των ποσοτικών δεδομένων ακολουθεί.

- Στο επόμενο διάγραμμα φαίνεται η επιδότηση των καταναλωτών χάρη στην ενέργεια που παρήγαγαν τα αιολικά πάρκα κάθε μήνα του Β' εξαμήνου του 2021 και του Α' τριμήνου του 2022.

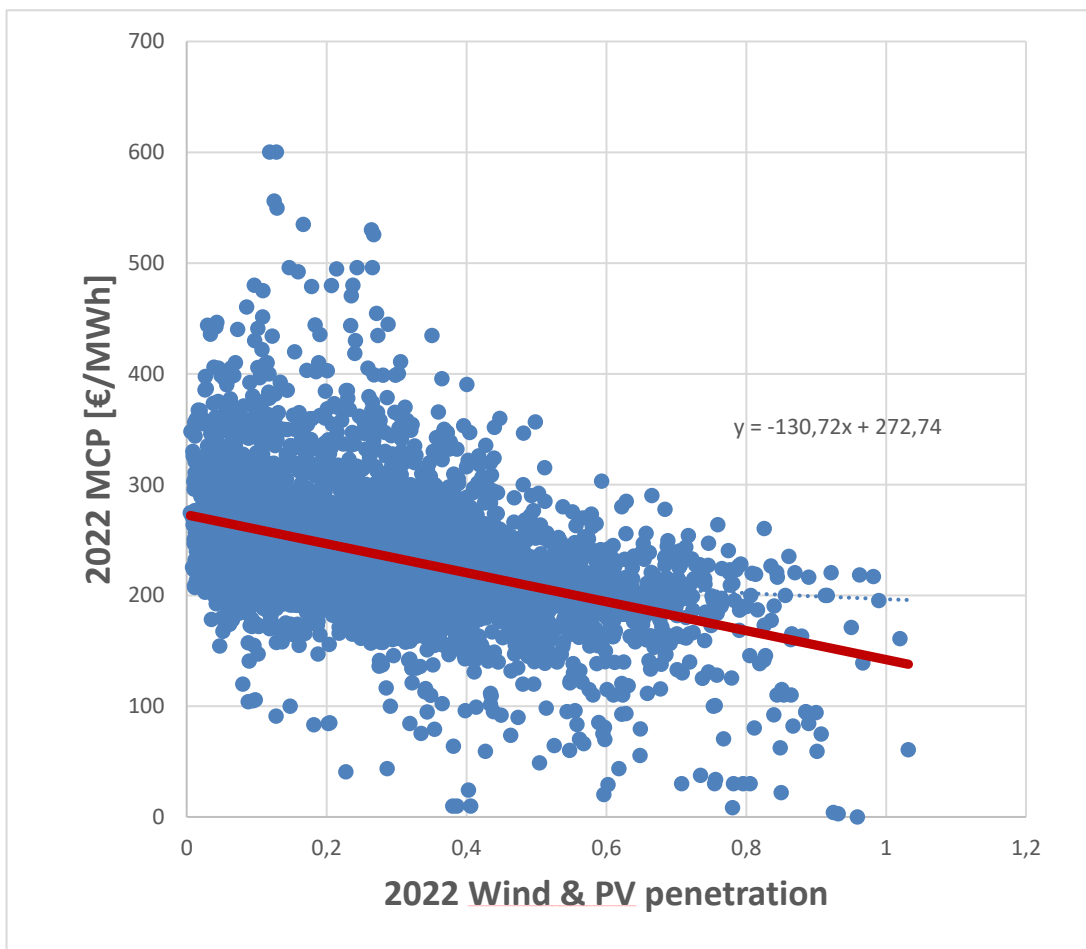
Διάγραμμα: Η επιδότηση των καταναλωτών χάρη στην ενέργεια που παρήγαγαν τα αιολικά πάρκα κάθε μήνα κατά το Β' εξάμηνο 2021 και το Α' τρίμηνο 2022 (Πηγή: επεξεργασία των στοιχείων που δημοσιεύει ο ΔΑΠΕΕΠ)

- Για μια παραστατική εξήγηση του πώς επιστρέφονται λεφτά στους καταναλωτές χάρη στα αιολικά πάρκα δείτε το videographic στο δικτυακό τόπο της ΕΛΕΤΑΕΝ:
<https://eletaen.gr/videographic-eletaen-energeiaki-krisi/>
- Για το πώς οι ανανεώσιμες πηγές μειώνουν την χρηματιστηριακή τιμή, και άρα τους λογαριασμούς ρεύματος, δείτε τη σχετική ποσοτική μελέτη εδώ:
<https://eletaen.gr/meleti-dieisdidi-ape-kai-times/>
- Για περισσότερες λεπτομέρειες για το διπλό οικονομικό όφελος που προσφέρουν τα αιολικά στον καταναλωτή μπορείτε να ανατρέξετε εδώ:
<https://eletaen.gr/anartisi-ask4wind-energeiaki-krisi/>
- Στο επόμενο διάγραμμα φαίνεται απολογιστικά πώς οι ανανεώσιμες μείωσαν τις τιμές στην αγορά κατά το πρώτο εξάμηνο 2022.

Συγκεκριμένα φαίνεται η συσχέτιση της τιμής στην αγορά κάθε ώρα (κατακόρυφος άξονας) με τη διείσδυση αιολικών και ΦΒ εκείνη την ώρα (οριζόντιος άξονας). Κάθε μπλε κουκίδα

απεικονίζει την τιμή στην αγορά μια συγκεκριμένη ώρα (κατακόρυφος άξονας) και την διείσδυση Α.Π.Ε. την ώρα αυτή (οριζόντιος άξονας). Όσο μεγαλύτερη είναι η διείσδυση των Α.Π.Ε. (δηλ. όσο πιο δεξιά στον οριζόντιο άξονα είναι μια μπλε κουκίδα), τόσο πιο μικρή είναι η τιμή που διαμορφώνεται στην αγορά (δηλ. τόσο πιο χαμηλά στον κατακόρυφο άξονα είναι η μπλε κουκίδα). Η συσχέτιση είναι ισχυρά αρνητική.

Η κλίση της ευθείας παλινδρόμησης (κόκκινη γραμμή) είναι -130,72 €/MWh ανά μονάδα διείσδυσης. Δηλαδή, για κάθε αύξηση της ωριαίας διείσδυσης των Α.Π.Ε. κατά ποσοστό 10% (0.10 στο διάγραμμα), η τιμή στην αγορά μειωνόταν το 2022 κατά μέσο όρο 13,072€/MWh.

ΑΝΑΛΥΣΗ

A] Επιστροφή χρημάτων στους καταναλωτές

Τα δεδομένα για το τελευταίο τρίμηνο 2021 και το πρώτο τρίμηνο 2022

Κατά το εξάμηνο 10/2021 – 3/2022 τα αιολικά πάρκα παρήγαγαν 6,0 εκατ. μεγαβατώρες (MWh). Αυτό είναι περίπου το 20% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας που χρειαζόμαστε. Το συνολικό ποσό με το οποίο αμείφθηκαν τα αιολικά πάρκα ήταν 563,5 εκατ. ευρώ. Η αμοιβή αυτή καταβάλλεται μέσω μακροχρόνιων συμβολαίων που έχουν συνάψει τα αιολικά πάρκα με τη δημόσια επιχείρηση ΔΑΠΕΕΠ. Η τιμή των συμβολαίων αυτών είναι σταθερή και αντανακλά το χαμηλό κόστος παραγωγής τους. Εδώ και κάποια χρόνια, η τιμή του κάθε συμβολαίου καθορίζεται μέσω μειοδοτικών διαγωνισμών που διενεργεί η ΡΑΕ. Δηλαδή, **τα αιολικά πάρκα (όπως και οι άλλες ανανεώσιμες) δεν εισπράττουν περισσότερα επειδή η τιμή στο χρηματιστήριο ενέργειας έχει εκτοξευθεί εξαιτίας της κρίσης των ορυκτών καυσίμων.**

Όμως οι εταιρείες – προμηθευτές, προκειμένου να προμηθεύσουν στους πελάτες τους την ζητούμενη ενέργεια, την αγοράζουν μέσω του χρηματιστηρίου καταβάλλοντας για το σύνολο της ενέργειας αυτής την χρηματιστηριακή τιμή (που μερικές φορές την ονομάζεται οριακή τιμή ή χονδρική τιμή). Το σύνολο σχεδόν της αύξησης της χρηματιστηριακής τιμής για το σύνολο της ενέργειας περνάει στους λογαριασμούς ρεύματος. Όμως, τελικά, σε βάθος μιας χρονικής περιόδου, **οι καταναλωτές δεν επιβαρύνονται με το 100% της ενέργειας στην χρηματιστηριακή τιμή, διότι τους επιστρέφεται η διαφορά από την χαμηλή τιμή των αιολικών πάρκων για το 20% της ενέργειας που παράχθηκε από αυτά.** Δηλαδή, δημιουργεί λανθασμένη εντύπωση η έκφραση ότι το 100% της ενέργειας διακινείται μέσω του χρηματιστηρίου, ασχέτως αν τεχνικά μπορεί να είναι ορθή.

Πώς επιστρέφονται χρήματα στους καταναλωτές χάρη στα αιολικά πάρκα

Πιο αναλυτικά: Για το εξάμηνο 10/2021 – 3/2022 το συνολικό ποσό που κατέβαλαν μέσω του χρηματιστηρίου οι προμηθευτές για την αιολική παραγωγή ήταν 1.322 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό εισέπραξαν προσωρινά, κατά 62% ο ΔΑΠΕΕΠ, ο οποίος εκπροσωπεί τα αιολικά πάρκα που δεν μετέχουν απευθείας στη χρηματιστηριακή αγορά, και κατά 38% τα αιολικά πάρκα που μετέχουν απευθείας στη χρηματιστηριακή αγορά ή οι εκπρόσωποί τους. Σε εκτέλεση των μακροχρόνιων συμβολαίων τους με σταθερή τιμή, οι τελευταίοι (δηλ. τα αιολικά που μετέχουν απευθείας στην αγορά ή οι εκπρόσωποί τους) επέστρεψαν το ποσό αυτό στον ΔΑΠΕΕΠ. Έτσι ο ΔΑΠΕΕΠ εισέπραξε τελικά το σύνολο της διαφοράς της αυξημένης χρηματιστηριακής τιμής μείον τη χαμηλή σταθερή αμοιβή των αιολικών πάρκων. Η διαφορά αυτή για το εξάμηνο 10/2021 – 3/2022 ήταν 758,5 εκατ. ευρώ. **Το ποσό αυτό χρησιμοποιήθηκε για να επιδοτηθούν οι λογαριασμοί ρεύματος μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης (ΤΕΜ) και έτσι επιστράφηκε στους καταναλωτές.** Πρόκειται για την «Πίστωση ΤΕΜ» που φαίνεται στους λογαριασμούς.

Χάρη σε αυτό το μηχανισμό, η ενέργεια που παρήγαγαν τα αιολικά πάρκα στη χώρα μας, κατά το εξάμηνο 10/2021 – 3/2022 επιδόθηκε απευθείας τους καταναλωτές κατά περίπου 760 εκατ. ευρώ ή 126,6 ευρώ ανά αιολική MWh. Με άλλα λόγια, αν δεν είχαμε τα αιολικά πάρκα

θα είχαμε πληρώσει τουλάχιστον 760 εκατ. ευρώ περισσότερα για την ηλεκτρική ενέργεια του εξαμήνου 10/2021 – 3/2022.

Αν και δεν έχουν ακόμα ανακοινωθεί επίσημα στοιχεία, με βάση προκαταρκτικές εκτιμήσεις για την περίοδο μετά την 1/4/2022, εκτιμάται ότι το συνολικό αυτό όφελος από τα αιολικά πάρκα έχει ξεπεράσει το 1 δις ευρώ.

Όσο τα αιολικά πάρκα πληθαίνουν, αυτό το όφελος αυξάνεται. Μάλιστα το όφελος από τα νέα αιολικά πάρκα είναι ακόμα μεγαλύτερο, διότι παράγουν ακόμα πιο φθινό ηλεκτρισμό από τα υφιστάμενα.

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν αυτά τα δεδομένα που προέρχονται από επεξεργασία των επίσημων στοιχείων που δημοσιεύει ο ΔΑΠΕΕΠ. Επειδή ο ΔΑΠΕΕΠ δημοσιεύει μέσες μηνιαίες τιμές είναι πιθανό, τα ακριβή ποσά να είναι ελαφρώς διαφορετικά χωρίς όμως να αλλάζει το βασικό συμπέρασμα.

Πίνακες: Οι εισπράξεις των αιολικών πάρκων, οι καταβολές των προμηθευτών που μεταφέρονται στους λογαριασμούς των καταναλωτών και η επιστροφή χρημάτων στους καταναλωτές χάρη στην ενέργεια που παρήγαγαν τα αιολικά πάρκα κατά το Δ' τρίμηνο του 2021 και το Α' τρίμηνο 2022 (Πηγή: επεξεργασία των στοιχείων που δημοσιεύει ο ΔΑΠΕΕΠ)

	Παραγωγή Αιολικών FIT ^[1]	Παραγωγή Αιολικών ΣΕΔΠ ^[2]	Σύνολο εισπράξεων Αιολικών με FIT	Σύνολο εισπράξεων Αιολικών με ΣΕΔΠ
	GWh	GWh	εκατ. €	εκατ. €
Οκτ-21	651,30	391,70	61,55	36,60
Νοε-21	603,00	349,00	57,10	32,71
Δεκ-21	750,30	446,70	70,34	41,29
Ιαν-22	575,90	381,10	53,90	35,03
Φεβ-22	536,20	319,80	51,42	29,38
Μαρ-22	602,20	382,80	58,78	35,39
10/21 – 3/22	3.718,90	2.271,10	353,09	210,40

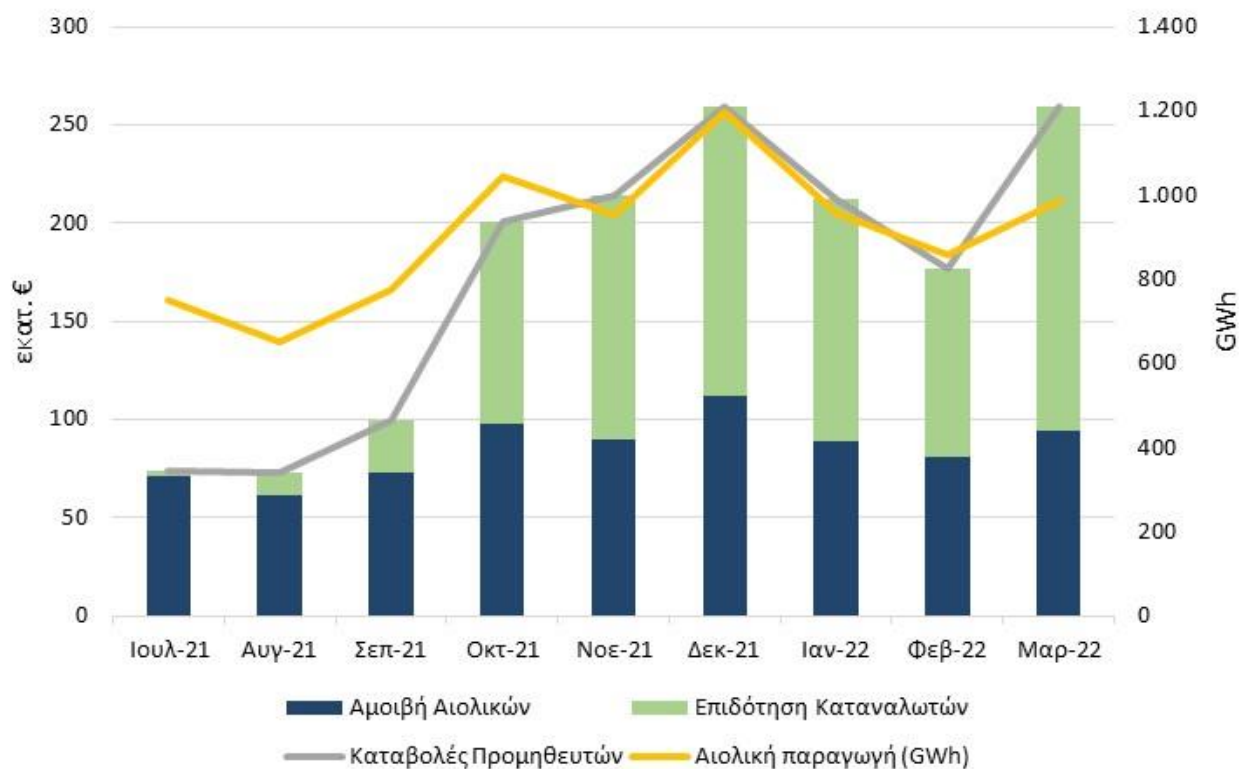
	Μέση Οριακή Τιμή στο Χρηματιστήριο Ενέργειας	Σύνολο εισπράξεων Αιολικών ^[3]	Καταβολές Προμηθευτών στην αγορά για την αιολική παραγωγή ^[4]	Επιστροφή στον καταναλωτή μέσω ΤΕΜ	
	€/MWh	εκατ. €	εκατ. €	εκ. €	€/MWh
Ιουλ-21	101,86	71,06	73,33	2,26	3,02
Αυγ-21	121,72	61,45	72,75	11,30	17,41
Σεπ-21	134,73	72,97	99,18	26,21	33,91
Οκτ-21	204,03	98,15	200,66	102,51	98,28
Νοε-21	228,88	89,81	213,90	124,09	130,34
Δεκ-21	235,38	111,63	259,21	147,58	123,29
Ιαν-22	227,30	88,93	212,01	123,08	128,61
Φεβ-22	211,71	80,80	176,93	96,12	112,29
Μαρ-22	272,68	94,17	259,28	165,12	167,63
10/21 – 3/22		563,49	1.321,98	758,49	126,63

[1] Πρόκειται για τα αιολικά πάρκα που δεν μετέχουν απευθείας στη χρηματιστηριακή αγορά και εκπροσωπούνται από τον ΔΑΠΕΕΠ (FIT είναι ο τύπος της σύμβασης πώλησης ενέργειας που έχουν και αντιστοιχεί στον όρο Feed-in Tariff)

[2] Πρόκειται για τα αιολικά πάρκα που μετέχουν απευθείας στη χρηματιστηριακή αγορά (ΣΕΔΠ είναι ο τύπος της σύμβασης που υπογράφουν και αντιστοιχεί στον όρο Σύμβαση Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης)

[3] Η συνολική αμοιβή των αιολικών πάρκων

[4] Το προσωρινό έσοδο του ΔΑΠΕΕΠ από το Χρηματιστήριο χάρη στα αιολικά με FIT και το προσωρινό έσοδο των αιολικών με ΣΕΔΠ

Διάγραμμα: Η επιδότηση των καταναλωτών χάρη στην ενέργεια που παράγουν τα αιολικά πάρκα κάθε μήνα κατά το Β' εξάμηνο 2021 και το Α' τρίμηνο 2022 (Πηγή: επεξεργασία των στοιχείων που δημοσιεύει ο ΔΑΠΕΕΠ)

Αυτό το όφελος που προσφέρουν τα αιολικά στον καταναλωτή έχουμε προσπαθήσει να εξηγήσουμε με ένα videographic που μπορεί να βρεθεί στο δικτυακό τόπο της ΕΛΕΤΑΕΝ <https://eletaen.gr/videographic-eletaen-energeiaki-krisi/>

B] Το δεύτερο όφελος στους καταναλωτές

Οι Α.Π.Ε. μειώνουν επιπλέον τη τιμή ρεύματος

Το όφελος που αναλύθηκε δεν είναι το μόνο. Επειδή ο άνεμος και ο ήλιος είναι δωρεάν, τα αιολικά -και όλες οι ανανεώσιμες- οδηγούν κάθε στιγμή στο σβήσιμο των πιο ακριβών συμβατικών μονάδων που θα έπρεπε να δουλέψουν για να καλύψουν τη ζήτηση ενέργειας, αν δεν υπήρχαν οι Α.Π.Ε. Έτσι η Οριακή Τιμή στο χρηματιστήριο ενέργειας μειώνεται (διότι η ακριβότερη συμβατική μονάδα που πρέπει δουλέψει και η οποία καθορίζει την Οριακή Τιμή είναι φθηνότερη από αυτή που έσβησε εξαιτίας των Α.Π.Ε.). **Με τον τρόπο αυτό η συνολική επιβάρυνση που περνά στον καταναλωτή για το σύνολο της ενέργειας είναι μικρότερη.**

Με βάση τα απολογιστικά στοιχεία της αγοράς έως 19.6.2022, **κατά το Α' εξάμηνο του 2022, ωριαία διείσδυση 30% αιολικών και φωτοβολταϊκών οδηγούσε σε μέση μείωση της τιμής στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού κατά 39,22 ευρώ ανά μεγαβατώρα** (σημειώνεται ότι η διείσδυση αιολικών και φωτοβολταϊκών το 2021, άγγιξε το 30%).

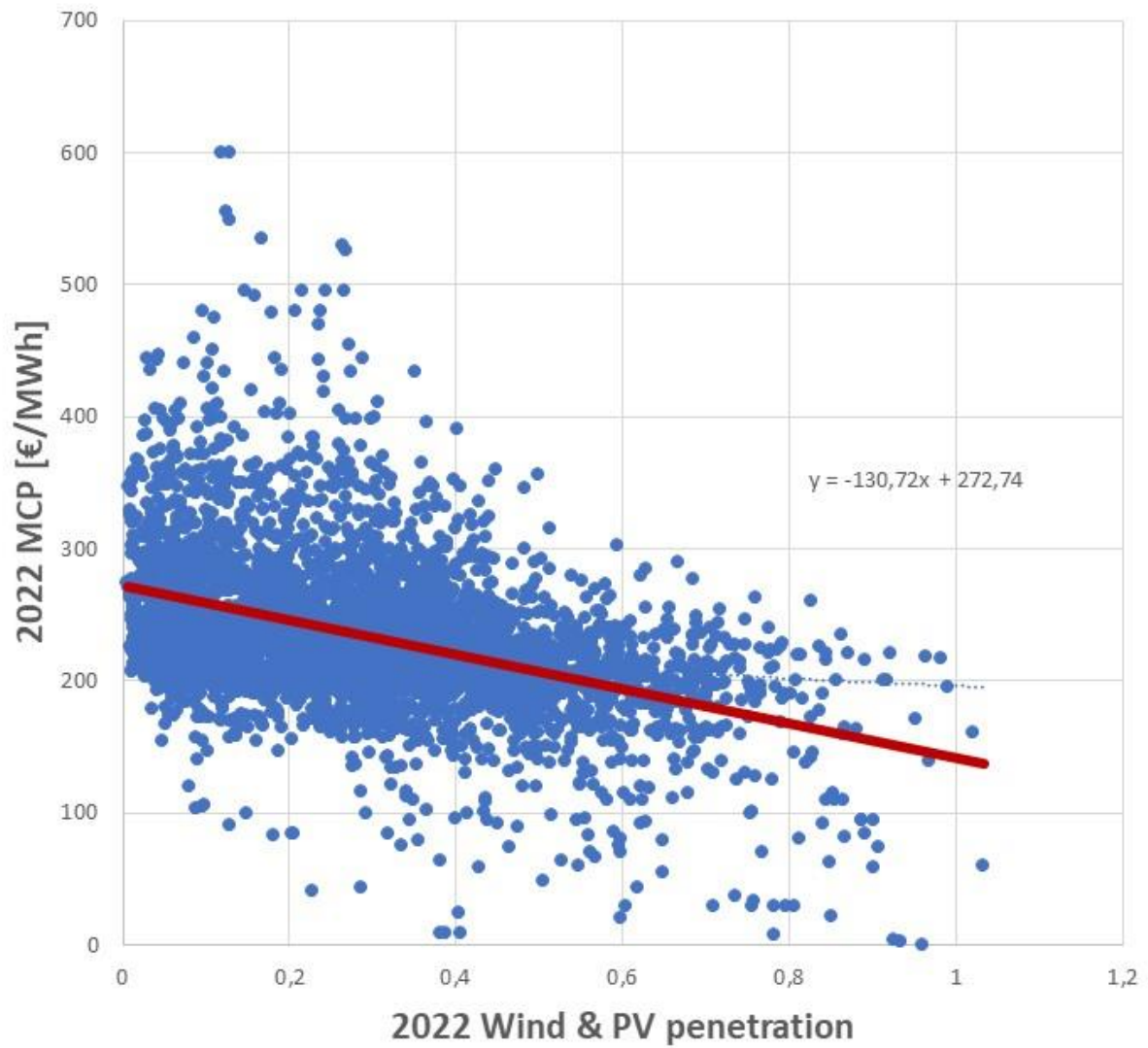
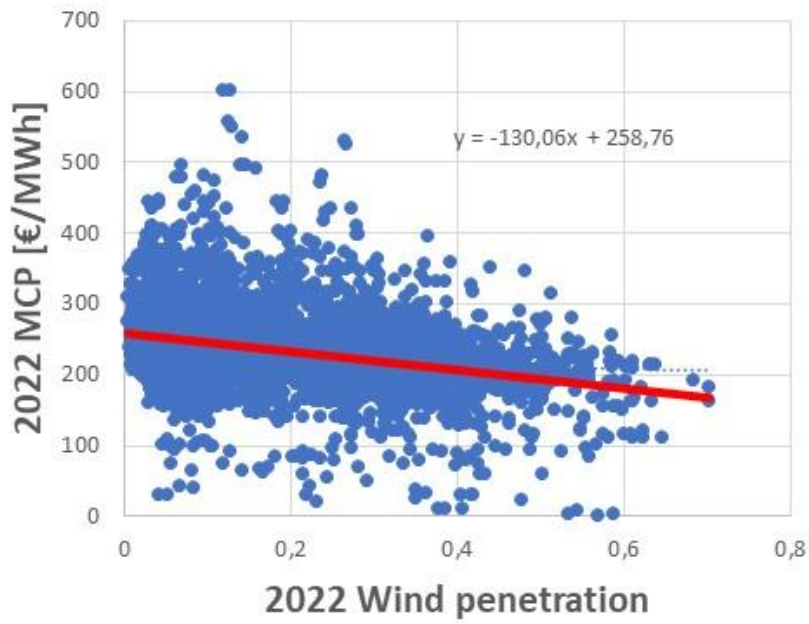
Το 2021 η συνολική μείωση που επέφεραν οι Α.Π.Ε. χάρη σε αυτό το φαινόμενο (που διεθνώς λέγεται merit order effect) ήταν 2,5 δις ευρώ. Αν δεν υπήρχαν οι ανανεώσιμες, το μέγιστο μέρος του ποσού αυτού θα είχε ξοδευτεί για την εισαγωγή φυσικού αερίου. Η σχετική ποσοτική μελέτη μπορεί να βρεθεί εδώ: <https://eletaen.gr/meleti-dieisdidi-ape-kai-times/>

Διαγράμματα για το πρώτο εξάμηνο 2022

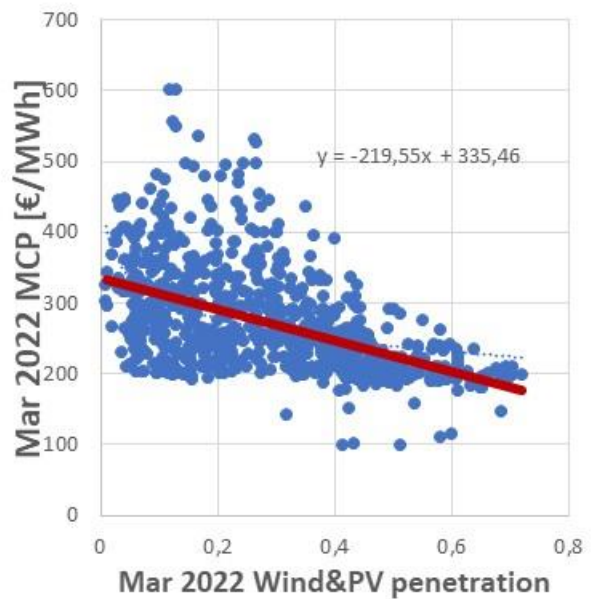
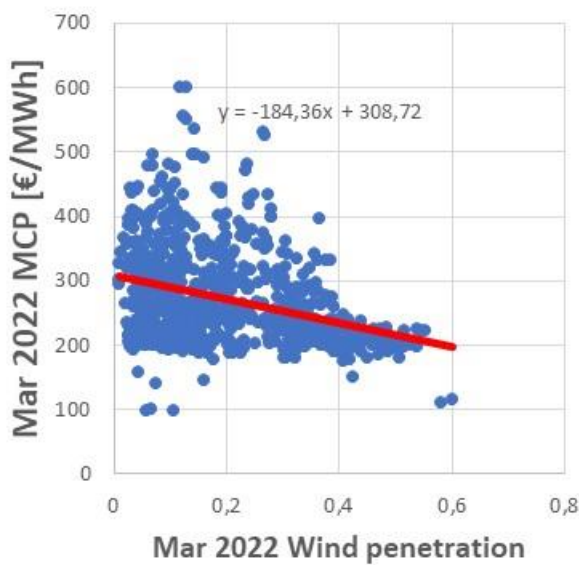
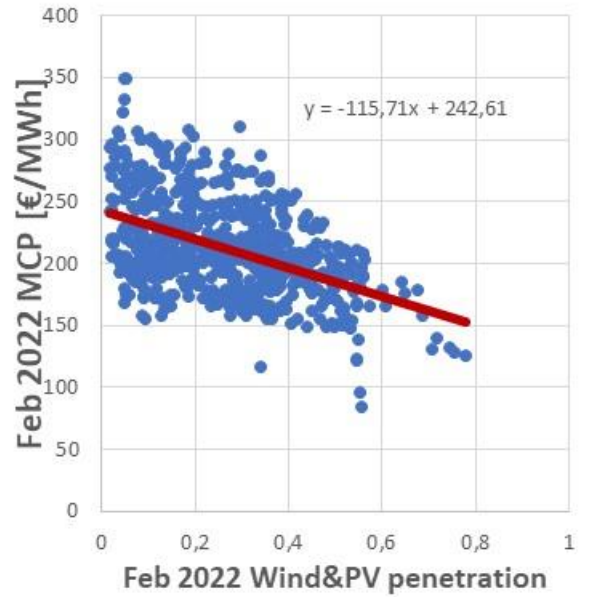
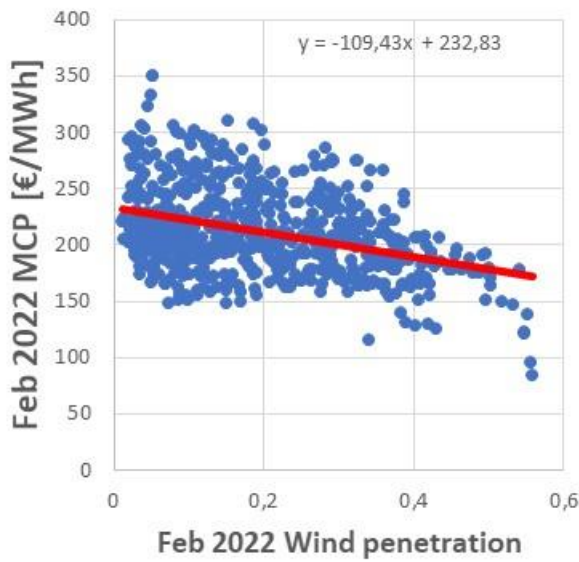
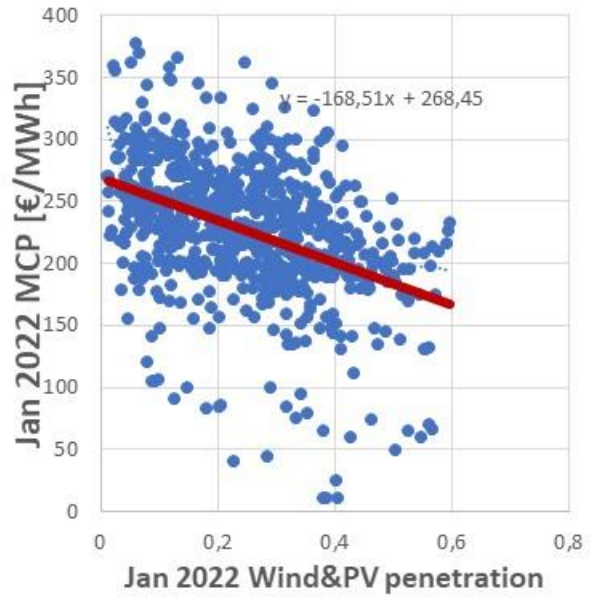
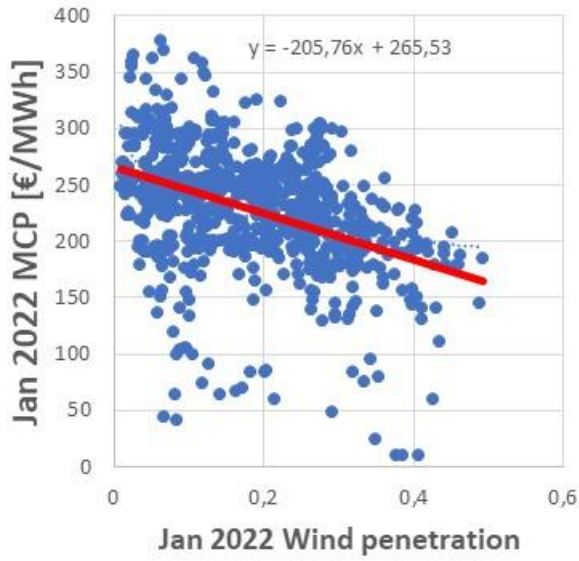
Τα επόμενα διαγράμματα απεικονίζουν απολογιστικά πώς οι ανανεώσιμες μείωσαν τις τιμές στην αγορά κάθε μήνα του πρώτου εξαμήνου 2022 και συνολικά κατά το πρώτο εξάμηνο 2022. Φαίνεται διακριτά η επίπτωση της αιολικής διείσδυσης και διακριτά η επίπτωση της διείσδυσης αιολικών και ΦΒ. Συγκεκριμένα φαίνεται η συσχέτιση της τιμής στην αγορά κάθε ώρα (κατακόρυφος άξονας) με τη διείσδυση αιολικών και ΦΒ εκείνη την ώρα (οριζόντιος άξονας). Κάθε μπλε κουκίδα απεικονίζει την τιμή στην αγορά μια συγκεκριμένη ώρα (κατακόρυφος άξονας) και την διείσδυση Α.Π.Ε. την ώρα αυτή (οριζόντιος άξονας). Όσο μεγαλύτερη είναι η διείσδυση των Α.Π.Ε. (δηλ. όσο πιο δεξιά στον οριζόντιο άξονα είναι μια μπλε κουκίδα), τόσο πιο μικρή είναι η τιμή που διαμορφώνεται στην αγορά (δηλ. τόσο πιο χαμηλά στον κατακόρυφο άξονα είναι η μπλε κουκίδα). Η συσχέτιση είναι ισχυρά αρνητική.

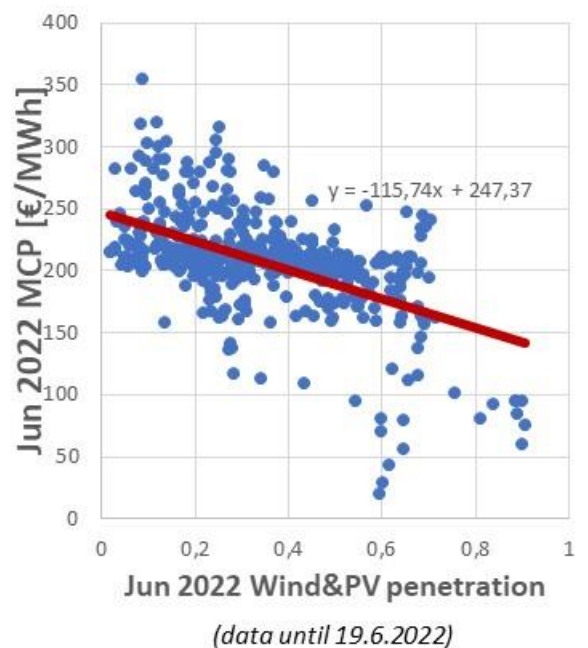
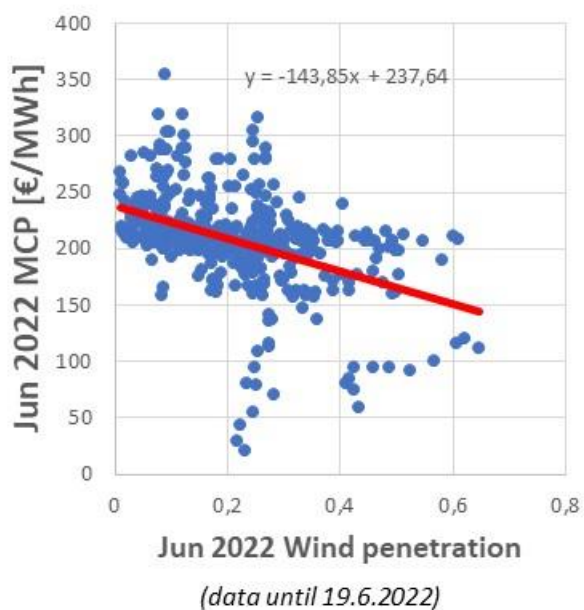
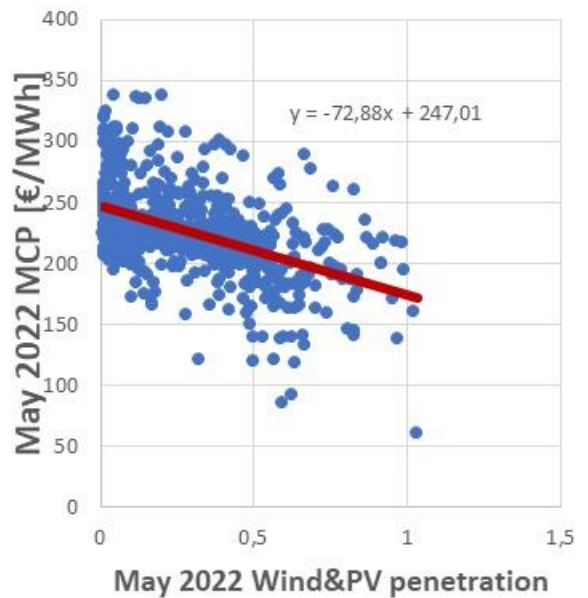
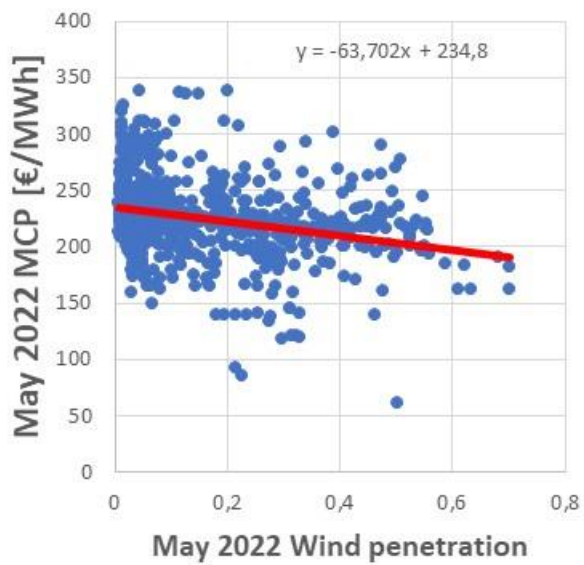
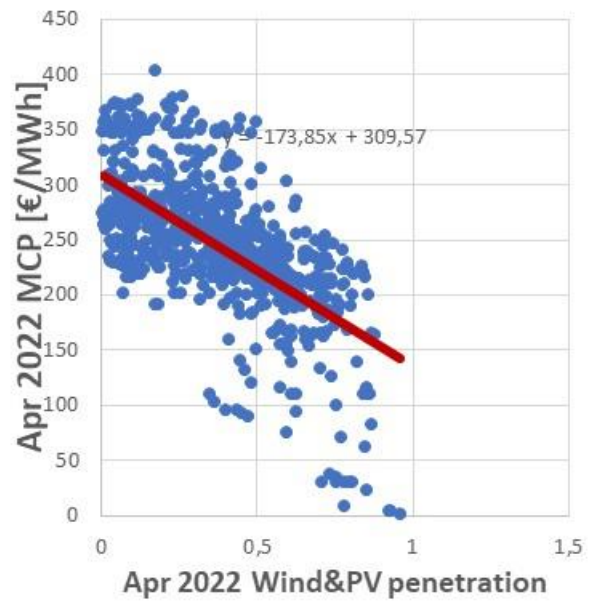
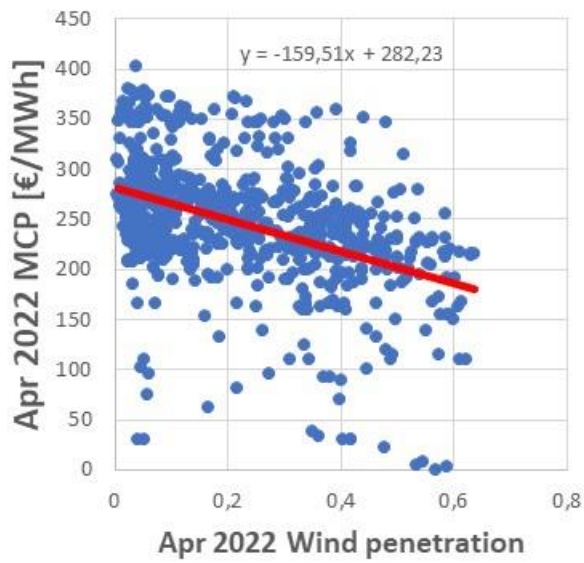
Η κλίση της ευθείας παλινδρόμησης (κόκκινη γραμμή) είναι -130,72 €/MWh ανά μονάδα διείσδυσης. Δηλαδή, για κάθε αύξηση της ωριαίας διείσδυσης των Α.Π.Ε. κατά ποσοστό 10% (0.10 στο διάγραμμα), η τιμή στην αγορά μειωνόταν το 2022 κατά μέσο όρο 13,072€/MWh.

Τα διαγράμματα επεξεργάστηκε η εταιρεία iWind Renewables.

(data 1.1.2022 - 19.6.2022)

Γ] Συμπέρασμα

- 1) Η κρίση έχει πυροδοτήσει μια δημόσια συζήτηση, κατά την οποία ο καταναλωτής βρίσκεται αντιμέτωπος με όρους και έννοιες που δεν είναι υποχρεωμένος να γνωρίζει πώς ακριβώς λειτουργούν και τι σημαίνουν: οριακή τιμή, χονδρική τιμή, οριακή τιμολόγηση, χρηματιστήριο ενέργειας, ρήτρα αναπροσαρμογής και τόσα άλλα.

Το γεγονός αυτό δεν πρέπει να συσκοτίζει τη μεγάλη εικόνα: **βασική προϋπόθεση για να μειωθούν και να παραμένουν μειωμένοι οι λογαριασμοί ρεύματος είναι το ρεύμα να παράγεται από τις πιο φθηνές τεχνολογίες. Και αυτές είναι αποδεδειγμένα τα αιολικά πάρκα και οι υπόλοιπες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.** Τα νέα αιολικά πάρκα παράγουν ηλεκτρισμό που είναι 3-4 φθηνότερος από τα ορυκτά καύσιμα, φυσικό αέριο και λιγνίτη.

Εάν όλα τα προηγούμενα χρόνια είχαμε αναπτύξει περισσότερο την αιολική ενέργεια, τώρα το ρεύμα θα ήταν φθηνότερο. Αντιστρόφως: αν σήμερα δεν είχαμε τα αιολικά πάρκα που έχουμε στην Ελλάδα, το ρεύμα θα ήταν ακόμα ακριβότερο.

- 2) Όσο τέλειες και αποτελεσματικές και αν είναι οι κρατικές παρεμβάσεις σε έκτακτες συνθήκες, οι αναγκαίοι έλεγχοι και οι βελτιώσεις στη λειτουργία της αγοράς, έχουν όριο: αν η ενέργεια που παράγουμε προέρχεται από ακριβά καύσιμα, το κόστος που θα πληρώνουμε, είτε ως καταναλωτές είτε ως φορολογούμενοι, θα είναι υψηλό. Ακόμα και αν οι τιμές του φυσικού αερίου αποκλιμακωθούν και αυτή η κρίση λήξει, τίποτα δεν μας διασφαλίζει ότι τα επόμενα χρόνια δεν θα έχουμε την ίδια ή χειρότερη κρίση όσο παραμένουμε εξαρτημένοι από τα ορυκτά καύσιμα και τις διεθνείς διακυμάνσεις των τιμών τους.

Για αυτό, η **μόνιμη λύση είναι τα αιολικά πάρκα και οι υπόλοιπες ανανεώσιμες. Ό,τι δεν πράξαμε τόσο χρόνια, ας το κάνουμε τώρα.**